

OKUMA
ZEKÂSI

Reading Intelligence Quotient
(RIQ)

Hayat Yayınları: 386
Başarı Dizisi: 123

Kitabın Adı
Okuma Zekâsı (RIQ)

Kitabın Yazarı
Selahattin Yaylamaz

Editör
Erol Şahnacı

© 2011, Hayat Yayıncılık İletişim, Yapım, Eğitim Hizmetleri ve Tic. A.Ş.

Tüm yayın hakları anlaşmalı olarak Hayat Yayınları'na aittir.

Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir; izinsiz çoğaltılamaz, basılamaz.

ISBN: 978-605-5365-20-2

Sertifika No: 75092

Baskı Yeri ve Tarihi : Ankara, 2025

Kapak ve İç Tasarım : Hayat Yayınları

Baskı ve Cilt : Ertem Basım

Sertifika No: 48083

Hayat Yayın Grubu

Molla Gürani Mahallesi, Oğuzhan Caddesi No: 15 Kat: 3

Fındıkzade - Fatih / İstanbul

Tel: 0212 613 11 00 Gsm: 0530 259 80 96

www.hayatyayinlari.com - e-posta: hayat@hayatyayinlari.com

✂ /hayatyayinlari 📱 /hayatyayinlari

OKUMA ZEKÂSI

Reading Intelligence Quotient
(RIQ)

Selahattin Yaylamaz
Eğitim Bilimleri Uzmanı

Selahattin YAYLAMAZ

1969 yılında Osmaniye'nin Düziçi ilçesinde doğdu. İlk, orta ve lise eğitimlerini Osmaniye'de tamamladı. 1990 yılında Atatürk Üniversitesi Eğitim Fakültesini bitirdi. Harvard Üniversitesi ve Helsinki Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Pasi Sahlberg'ten, "Lider Eğitimi", "Eğitimde Yeni Paradigmalar", "Temel Eğitim Felsefesi" ve "Beynin Öğrenme Stratejileri" alanlarında eğitimler aldı. Batı Avrupa ülkelerinden Almanya, Hollanda ve Belçika'da uzun süren eğitim ve seminer çalışmaları yaptı. Avrupa'nın eğitim sistemini, anasınıfından üniversiteye kadar yerinde inceleme fırsatı buldu. Dünya'nın en seçkin üniversitelerinden birisi olan Hollanda Erasmus Üniversitesinde konferans verdi.

1998 yılından bu yana yurt içi ve yurt dışında profesyonel danışmanlık yapıyor, eğitimler veriyor, seminer ve konferanslar düzenliyor.

2011 yılında Dünya Hızlı Okuma Rekortmeni Yetiştirdi. Bir ABD vatandaşıma ait olan "Dünya Hızlı Okuma Rekorunu" Türkiye'ye taşıdı.

Okuma Zekâsı, kadın erkek ilişkileri, evlilik, iletişim, zihinsel gelişim konularındaki çalışmaları büyük ilgi görmektedir. Ayrıca yazarın, parapsikoloji ve spirüel alanda yaptığı çalışmalar da ilgiyle takip edilmektedir. Diğer yandan çocuk eğitimi, anne baba eğitimi ve öğretmen eğitimleri de yazarın keyifle ve başarıyla yürüttüğü çalışmalardan sadece bazılarıdır.

İstanbul başta olmak üzere, yurt içi ve yurt dışına yönelik eğitim, seminer ve konferans çalışmalarına devam etmektedir.

Evli ve üç çocuk babası olan yazar, İstanbul'da yaşıyor.

Yayımlanmış Eserleri

1- Okuma Zekası (RIQ)	Hayat Yayınları
2- Aile Terapisi	Hayat Yayınları
3- Eş Frekans Yasası	Hayat Yayınları
4- Arınma Terapisi	Hayat Yayınları

İletişim:

Web : yaylamaz.com

Twitter : twitter.com/yaylamaz

Instagram : [instagram.com/yaylamaz](https://www.instagram.com/yaylamaz)

Mail : asistaniletisim@gmail.com

Bilge kişi Dedem'e...

TEŐEKKÜR

Yardıı ve katkılarından dolayı;
Deęerli hocam sayın Prof. Dr. Mukim Sağır'a,
Yayıncım Hayati Bayrak, Necati Bayrak ve Ali İhsan Bayrak'a,
Editörüm Sevgili Erol Şahnacı'ya,
Yurt içi ve yurt dıŐından katılım sağlayan binlerce kursiyerlerime,
İçtenlikle teŐekkür ederim...

İÇİNDEKİLER

Önsöz.....	11
İkinci Önsöz.....	12
Giriş.....	13

1. Bölüm

Okuma Zekâsı Nedir?

Muhteşem Beynimiz.....	17
Zekânın Tanımı.....	19
Okuma Zekâsı Nedir?.....	23
Sadece Sözcük ve Kavramlarla Düşünürüz.....	24
Duygularla Düşünmek.....	25
Sözcüklerle Düşünürüm.....	26
Okuma Zekâsı Kavramı Nasıl Ortaya Çıktı?.....	30
Kitap Bilgisi ve Okuma Zekâsı.....	32
Okuma Zekâsını Nasıl Ölçeriz?.....	33

2. Bölüm

Okuma Zekâsının Yaşama Etkileri

Okuma Zekâsının Yaşama Katkısı.....	40
Okuma Zekâsının Ekonomiye Katkısı.....	40
Okuma Zekâsının Demokrasiye Katkısı.....	45
Okuma Zekâsının Kültüre Katkısı.....	48
Okuma Zekâsının Diğer Zekâ Türlerine Katkısı.....	49
Okuma Zekâsının Sağ ve Sol Beyin Gelişimine Katkısı.....	50
Okuma Zekâsının Sınavlara Katkısı.....	51
Leyla Mucizesi.....	52

Analiz – Sentez – Analitik.....	54
Yaşam Sorunlarını Çözme Becerisi.....	58
Din ve Okumak.....	60
Kitap Okumak Her Şeyi Çözer mi?.....	60
SBS, YGS ve LYS'deki Soru Tipleri ve Okuma Zekâsı.....	63
Profesyonel Okur ve Sınav Başarısı.....	64
Okuma Zekâsı ve Zihinsel Sözlük.....	67
Okuma Zekâsının Öğrenme Stillerine Katkısı.....	68

3. Bölüm

Türkiye'nin Okuma Zekâsı

Kitap İçin Yılda Ne Kadar Harcıyoruz?.....	71
Kaçımız Sürekli Kitap Okuyor?.....	73
Ruslar Ne Kadar Okuyor?.....	74
Milli Eğitim Müdürünün İsviçre Hatırası.....	75
Kadıköy Halk Kütüphanesi.....	75
Okuma Karnemiz Nasıl?.....	76
Okumadıkça Neler Oluyor?.....	76
Sorumlu Kim?.....	78

4. Bölüm

Çözüm Önerileri

Okuma Bakanlığı.....	81
Okuma Bakanlığı Kuruluyor.....	82
Kitapoloji Bölümleri Açalım.....	84
Okuma Servislerini Devreye Sokalım.....	85
Okuma Okulları Açılmalı.....	86
Kitapkolikler Yetiştirelim.....	87
Şu Okuma Saatleri Konusu.....	88

5. Bölüm

Okuma Zekânızı 4 Adımda Geliştirin

Okuma Zekâsını Geliştirme Adımları.....	90
1. Adım: Okumaya Motive Ol.....	92

Beynini Geliştirmek İçin Oku.....	92
Düşüncelerini Eđitmek İçin Oku.....	93
Zihinsel Paslanmaya Son Vermek İçin Oku.....	94
Öđrenmeyi Öđrenmek İçin Oku.....	95
Anlamlandırma Becerisi İçin Oku.....	95
Özgüven Sahibi Olmak İçin Oku.....	97
Kelime Hazneni Geliştirmek İçin Oku.....	97
Güçlü Olmak İçin Oku.....	101
Başarılı Olmak İçin Oku.....	101
Proaktif Olmak İçin Oku.....	102
Farklı Açılardan Bakmak İçin Oku.....	102
Telaffuzu Güzelleřtirmek İçin Oku.....	104
Dolu Dolu Yaşamak İçin Oku.....	104
Özgür Olmak İçin Oku.....	106
Güncel Kalmak İçin Oku.....	107
Adam Olmak İçin Oku.....	108
Ufkunu Geniřletmek İçin Oku.....	109
Kiřilik Sahibi Olmak İçin Oku.....	111
Sohbet Etmek İçin Oku.....	112
özüm Üretmek İçin Oku.....	113
Hayatta İz Bırakmak İçin Oku.....	114
Kendini Bulmak İçin Oku.....	114
Akıl Gözünü Kullanmak İçin Oku.....	116
Sınavlarda Başarılı Olmak İçin Oku.....	116
Türkçeyi Yařatmak İçin Oku.....	118
Kendinin Terapisti Olmak İçin Oku.....	118
Kitap ve Mutluluk (Parayla Saadet).....	121
2. Adım: Okuma Dilini Keřfet.....	122
Okuma Dili Nedir?.....	123
3 Ana Okuma Dili.....	126
1- Duygu Merkezli Okuma Dili.....	128
2- Düşünce Merkezli Okuma Dili.....	131
Bir Öğretmen Böyle Doğdu.....	134
3- Davranıř Merkezli Okuma Dili.....	138

Roman ve Kişisel Gelişim Kitapları.....	140
Sorularla Okuma Dili	142
3. Adım: Doğru Kitap Seç.....	146
Okul Öncesi İçin Kitap Seçimi	148
İlköğretim Düzeyi İçin Kitap Seçimi	149
Lise Çağı İçin Kitap Seçimi.....	152
Üniversite Çağı İçin Kitap Seçimi	153
Yetişkinler İçin Kitap Seçimi	154
Yeterli Eğitim Almamışlar İçin Kitap Seçimi	154
4. Adım: Hızlı Oku	158
Okumada Göz ve Beyin İlişkisi Nasıldır?.....	159
Nerede ve Nasıl Okumalıyız?	160
Okuma Hızının Artmasının Çarpıcı İzahı	161
İstanbul'dan Çarpıcı Bir Örnek	164
Okuma Mazisi ve Okuma Çukurları	165
Okuma Hızında Alt ve Üst Sınır.....	165
İbni Sina'nın Deha Düzeyi, Okuma ve Algılama Becerisi.....	167
Bediüzzaman'ın İnanılmaz Yeteneği	168
Dünya Hızlı Okuma Rekortmenimiz.....	173
Hızlı Okuma Kursları İşe Yarıyor mu?.....	178

6. Bölüm

Okuma Zekâsını Geliştirenler

1. Okumaya Motive Olanlar	181
2. Okuma Dilini Keşfedenler.....	183
3. Doğru Kitap Seçenler.....	184
4. Okuma Hızını Artıranlar	186
5. Düşüncelerini ve Yaşamını Değiştirenler	187
6. Genel ve Son Fikirler	192
Sonsöz.....	203
Kaynakça.....	204

Önsöz

Okuma; çağın anlamının, çağdaş olmanın ölçütüdür. Anlayarak, özümseyerek okuma alışkanlığı edinmiş olmak da insanı yücelten, ona saygınlık kazandıran davranışlardandır. Basılı kaynaklardan yararlanmadan bireyin bilgilenmesi, ufkunu genişletmesi, sadece Türkçe dersinde değil diğer derslerde de başarılı olması mümkün değildir.

Türk eğitim sisteminde kazandırılması gereken en önemli alışkanlık okuma alışkanlığı olması gerekirken ne yazık ki okullu eğitim bu konuda başarılı olamamaktadır. Okuma eylemi okuru önce anlamaya, öğrenmeye, yeri geldiğinde de anladıklarını sözlü ve yazılıyla anlatmaya, paylaşmaya yöneltmesi gerekirken bu konuda beceri ve alışkanlığa dönüşen bir eğitimin verilemediği görülmektedir.

Sorun artık amatörce çözülecek bir sorun değildir. Bilimsel yöntemlerle aşılabilecek, profesyonelce çözülmesi gereken bir sorundur.

Ana babaların, devlet okullarının yetersiz kaldığı, dershanelerin tavsiye ile yetindiği günümüzde okumanın da artık okullaşması kaçınılmazdır.

İşte bu kitap, okuma konusunu bir yandan teorik olarak ele alırken diğer yandan da bireyin yaşam tarzını okuma yönünde zenginleştirmeye çalışmaktadır. Okuma becerilerini geliştirme, alışkanlıklarını kazandırma yönünde önce bireyi sonra aileyi bilgilendirmeyi amaçlayan bu kaynağın herkese yol göstereceği, yararlı olacağı, eğitimcilerin, ana babaların ufkunu açacağı kesindir.

Prof. Dr. Mukim SAĞIR

Giriş

Okuma Okulu'nda yaptığımız çalışmalar sonucunda eğitimin, özellikle de Türk Eğitim Sistemi'nin şah damarı olduğuna inandığımız yeni bir zekâ türü keşfettik. *Okuma Zekâsı* (Reading Intelligence Quotient - RIQ) adını verdiğimiz bu kavram, dünyada ilk kez tarafımızca literatüre kazandırılmış yepyeni bir kavramdır.

Beyni etkin kullanmanın kaynağı, kelime haznesinin fazlalığıdır. Kelime dağarcığını geliştirmenin en etkili yolu ise okumaktır. Okuma alışkanlığı kazanmış olmak kabaca; *Okuma Zekâsı*'nın iyi olduğunu, kazanmamış olmak da iyi olmadığını gösterir.

Okuma Zekâsı'nı geliştirmek demek, tüm zekâ alanlarını geliştirmek demektir. Tüm zekâ alanlarını geliştirmek demek ise; başarı, mutluluk ve bolluk demektir. Yani *Okuma Zekâsı*'nın gelişmesi, bizi nitelikli yaşam becerileri ile donatır. Nitelikli yaşam becerisi de çağdaş insanın en yüce özelliğidir.

Okuma Zekâsı, *Okuma Dilleri* ve *Kitapla Terapi* kavramları dünyada ilk kez yine bu kitapta kullanılmıştır. *Okuma Zekâsı* kavramının Türkiye'de ortaya çıkması son derece doğaldır. Çünkü okuma sorununu yaşayan bir ülkeyiz. Bu kavram Fransa'da orta-

ya çıkamazdı. Çünkü onların okuma gibi bir sorunları yoktu. Bu kavram Namibya'da ya da Togo Cumhuriyetleri'nde de çıkamazdı çünkü onların da geçmiş kültürleri buna müsait değildi. Bu kavram Türkiye'den çıktı çünkü bizim gerçekten okuma ile ilgili sorunlarımız var. Geçmişten gelen kültürel birikimimize, tarihimize bakılırsa okuma sorununa daha fazla tahammül edemezdik.

Okulların büyük oranda sınav odaklı çalıştığı günümüzde, okulun asıl işlevini yerine getirebilmesi için öğrenciyi sınava hazırlamanın yanı sıra okuma alışkanlığını öğrencilere kazandırmanın da elzem olduğunu bu kitapla ortaya koymaya çalıştık. Okulun en önemli işlevi; düşünen, analiz ve sentez yapabilen, yeni düşünce ve çözüm yolları bulabilen, bilgiye ulaşma yollarını öğrenen, bilgiyi sadece sınavda değil hayatta da kullanabilen bireyler yetiştirmektir. Bunun da en kestirme, en ucuz ve en eğlenceli yolu kitap okumaktır.

Sınavları kazanacak kişi sayısı bellidir çünkü kontenjanlar sınırlıdır. Bu durumda çok sayıda öğrenci sınavlardan başarısızlıkla çıkacaktır. Bu kitapta aynı zamanda sınavlarda yüksek başarı için kitap okumanın yararını somut bir şekilde ortaya koymaya çalıştık.

Bu kitapta sadece *Okuma Zekâsı* gibi teorik bir kavramı sunmadık. Okuma zekâmızı geliştirmek için ulusal ve bireysel düzeyde ne gibi çalışmalar yapmamız gerektiğine de değindik. Sizlere okuma alışkanlığı kazandırabilecek dört aşamalı bir yol da belirledik.

Eğitim dünyanın her yerinde en zor iştir, çünkü soyuttur. Okuma eğitimi ise daha da zordur. Soyut işlerde başarılı olmak için konunun alabildiğine somutlaştırılması gerekmektedir. Okuma konusu, bu kitap ile Türkiye'de ilk kez bu kadar somutlaştırılmıştır.

Elinizdeki kitap asla masa başında hazırlanmış bir eser değildir. Tüm aşamaları uygulanmış ve denenmiştir. Elde ettiğimiz muhteşem başarıların bir yansımasıdır bu eser. Soyut olan okuma işini somutlaştırma hikâyesidir.

Kitapta, akademik dil yerine tüm toplum kesimlerinin anlayabileceği ortalama bir dil kullanmaya özen gösterdik. Üzerinde du-

ruhan konuların daha yakından anlaşılması için uygulamalarımızdan ve hatıralarımızdan söz ettik.

Anne babalar, öğretmenler, eğitim yöneticileri, tüm öğrenciler ve akademisyenler için yazılmıştır. Bu kitaba asıl ihtiyacı olanlar; kitaba hasret, kitaba yasaklı kişilerdir. Bu yasak onların içine konmuş ya da bir şekilde onların içinde oluşmuştur. Amacımız; bu yasakları kaldırmak, zihinlerinde ihtilal yapmak, dünyanın ilk demokratik kültür ihtilalini gerçekleştirmektir.

Keyifli okumalar...

Selahattin YAYLAMAZ

İstanbul, 2012